

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

Zdi se, da je to prizadevanje imelo temveč uspeha, ker od julija 1884. l. žal! vlada nova izredno močna depresija v trgovini, industriji in kmetijstvu, po kateri se je promet v vseh evropskih državah zelo zmanjšal in katera občutljivo upliva na dohodke vseh železnic, naj si jo povzročile spremembe tarifov ali ne.

Slednje letno poročilo c. kr. avstrijskih državnih železnic za l. 1885 omenja, da so bile tarifne naredbe v tem letu prvič popolno leto v veljavi, da torej v prehodnem letu niso mogle ob enem na kvantiteto in na pomnoženje državnih dohodkov uplivati, da se torej morajo dohodki za l. 1885 imenovati ugodni.

Navzlic temu dokazovanju je vladala v državno-železniškem svetu bojazen, da ne bode dosti potrpežljivosti, da se počakajo posledice tarifnih naredeb pri državnem prometu, marveč da se vsled pritiska od c. kr. finančnega ministerstva že namerava zvišanje tarifov, in to tem bolj, ker so časopisi priobčili različne članke, kateri so hoteli na to pripravljati.

Tarifni odbor je sklenil zaradi teh vesti interpelovati predsednika v seji državno-železniškega sveta. Gospod predsednik baron Czedik je odgovoril na to interpelacijo, da glavno ravnateljstvo do zdaj ni dobilo predloga za povišanje tarifov; kar pa se tiče bodočnosti, se ne more izreči, nikakor pa se tarifi za blago ne povišajo do prihodnje seje državno-železniškega sveta, ker bi vlada komaj mogla izvesti povišanje tarifov, ne da bi zaslišala državno-železniški svet.

To poročilo je moglo le deloma pomiriti, in bojazen, da se tarifi povišajo, traja dalje; vsekako je bilo c. kr. glavno ravnateljstvo primorano, na vsak možen način uvesti prihranke in na drugi strani povišanja oskrbeti.

Vozni redi zimske dobe, kakor tudi prihodnje poletinske dobe kažejo znatno zmanjšanje vlakov, posebno brzovlakov; tako so se tudi nočni brzovlaki od Pontebe na Dunaj in nazaj opustili, kateri so bili za naše gorenje kraje zelo koristni; tudi z Dunaja proti zapadu opustilo se je več vlakov. Nekateri člani so stavili predloge, naj ostane pri starem, a brezuspešno; njihovi predlogi niso mogli dobiti večine.

Predlogi c. kr. glavnega ravnateljstva na povišanje voznine pri tour in retour listkih za 5% in povišanje pristojbin za letne listke vzbudili so zanimljivo debato o nalogah državno-železniškega prometa in o povišanju tarifov, katero škoduje trgovini, industriji in kmetijstvu; končno so se vendar vsprejeli predlogi večine.

Splošno mnenje je zdaj proti vsakemu znižanju tarifov in temu se mora pripisovati, da do zdaj niso imela nobenega uspeha večletna prizadevanja ljubljanske trgovinske in obrtne zbornice, da bi se napravili enaki tarifi z oddaljenimi postajami zborničnega okraja v Trstu in v Gorici pri prometu v Nemčijo, v Predarlško, v Česko in Moravsko ter da bi se odpravil škodljiv upliv, katerega imajo tako zvani tarifi za pomorska pristanišča na trgovino in industrijo v Kranjski; vsa ta prizade-

vanja niso imela nobenega uspeha, da-si se je po sklepih državno-železniškega sveta in po zatrdilih c. kr. glavnega ravnateljstva moglo gotovo pričakovati, da pride še v tem letu pomoč.

Gledé škodljivih posledic pri tarifnih anomalijah opozarjam na moja prejšnja poročila ter si dovoljujem zaradi važnosti te zadeve za naš zbornični okraj še enkrat omeniti dotična prizadevanja za pomoč in razmerje te zadeve.

Dotične pritožbe zbornične so dale enketo za železniške tarife, katero je visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo v l. 1882 sklicalo, povod, da je po skupini IX. stavila predlog, naj se niti pri krajevnem niti v notranjem zveznem prometu v nobenem slučaju ne plača za krajšo progo višja voznina nego za daljšo.

To načelo vsprejel je nekoč državni zbor uže kot zakon, a gosposka zbornica je njega vsprejem preložila; vendar se je tako določilo vpeljalo vsled protokolarnih dogovorov med c. kr. vlado in mnogimi železniškimi podjetji. (Dalje prih.)

Politične stvari.

Iz državnega zbora.

Bankine pravila in s temi zvezane določbe gledé dolga 80 milijonov in veljave bankinega privilegija za Bosno in Hercegovino — sprejela so se v tretjem branji minuli petek po večdnevni, hudi borbi.

Pri tem predmetu rešiti je bilo mnogo važnih gospodarskih vprašanj, katera so zadevale v prvi vrsti narodno gospodarstvo in ljudsko blagostanje, katero ima pospeševati banka, na drugi strani pa prednosti in koristi, ki se imajo še za daljno desetletno dobo dovoliti banki. — V prvem oziru tožilo se je mnogo, in tudi med Slovenci čule so se take tožbe, da banka privoljuje svoj kredit samo nekaterim privilegiranim firmam, manj premožne, manje trgovce, posestnike in obrtnike pa po vsem odbija od sebe, akoravno dajejo za manjša posojila primeroma enako dobro poroštvo, kakor bogatin za več svote.

Dalje čule so se tožbe, da banka in njene podružnice one zaupnike, ki imajo presojeti, ali in koliko se sme upati posameznemu, ki prosi kredita, jemlje redno samo izmed nemško-liberalne stranke, katera potem tudi v tem poslovanju postopa strankarsko, na korist nemško-liberalnih pristašev. Dalje tožilo se je, da banka pri posojilih na zemljišča zahteva previsoko provizijo z 1%, višo kot vsi drugi denarni zavodi, tako, da taka posojila zahtevajo skoraj 7% obrestenja. Posledica temu je, da pri nas uže skoraj nihče več ne mara posojila bankinega na zemljišča, ampak si ga preskrbava raji pri družih zavodih: hipotečnih bankah ali pa hranilnicah.

Gledé dobička, katerega si sme jemati banka sama, ugovarjalo se je, da je preveč, ako si posestniki delnic smejo jemati od delnic po 7% in se še le ono, kar presega to mero, deli med državo in banko tako, da se dr-